הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שא

בִּיאוּרִים וּמוֹסָפִים

[משנ"ב ס"ק פב]

שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַבְּגָד וְאֵין תַּשְׁמִישׁ לְהַבְּגָד[61] אֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי הַבְּגָד[62].

61) אבל המחבר חתיכת בד לבגד כדי שתשמש כסימן לידע שהבגד שלו ולא יאבד ממנו, בתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ב סי' סא) שאם הבד תפור כדרכו בקביעות מותר לצאת בו, שהרי אין לך צורך גדול מזה, ובטל הבד לבגד. והוסיף (שם), שאף התויות שמודפס עליהן שם היצרן ובדו', שרגילות להצמידן לבגד, יש לדון שמותר לצאת בהן, כיון שהיום רגילות לעשות כך את כל המלבושים, והרי זה דומה לעיגולים הירוקים המובאים ברמ"א להלן שנחשבים מלבוש, כיון שהדרך לצאת בהם כל ימי השבוע [והוסיף עוד סניף להתיר, שיש המחשיבים את התויות כנוי לבגד].

וכן דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ד פפ"ח סוף ס"ק יז) שמותר לצאת בתויות שבה כתוב שמו של בעל הבגד, או סימון שאין בבגד הזה שעטנז, שתויות בזו נחשבת כצורך הבגד, כיון שעל ידה נשמר הבגד, ובעליו זוכר שאין בו שעטנז. וכן מותר לצאת בתויות ובה הוראות הכביסה לבגד, שכיון שאין לה חשיבות בטלה היא לבגד. וראה מה שכתבנו בשעה"צ להלן (ס"ק קג).

62) אך אם הדרך לתופרו לבגד, כתב להלן (ס"ק פד) בשם הגר"א, שאף שאינו צורך הבגד, כיון שרגילות להחברו לבגד בטל הוא אליו ואינו נחשב משוי. ובשעה"צ (ס"ק קג) כתב, שאפילו אם הדרך לחברו רק בשביל שבת, בטל הוא לבגד [אמנם עי"ש שהמג"א חולק על כך].

[ביה"ל ד"ה שדרכו]

וְכֵן בְּקַאפּטו"ר שֶׁחָלוּי בְּבֶגֶד שֶׁמְּכַסֶּה רֹאשׁוֹ בְּשָׁעַת הַגְּשָׁכִים[63].

63) ואף כשיוצא עמו שלא בשעת הגשמים ואינו מכסה את ראשו, כתב הנשמת אדם (כלל נו אות ד) בשם האור זרוע, שכיון שהוא חלק מהבגד מותר לצאת עמו. ואף אם 'כובע הגשם' אינו מחובר לבגד אלא על ידי לולאות או רוכסן, כתבו הנשמת אדם (שם) והקצות השלחן (סי' קטו בדה"ש ס"ק לו) שאם אין לחוש שיפול מותר לצאת בו, שכיון שדרך העולם לעשות את המלבוש באופן זה, די אפילו בחיבור מועט.

[משנ"ב ס"ק פד]

הָלְכָךְ בָּטֵל הוּא לְגַבֵּי בֶּגֶד[64] וכו', וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ, לְפִי שֶׁהַפַּאצַיילַע"ט הוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב[65], בָּטֵל הוּא לְגַבֵּי הַכְּסוּת[66].

64) ולענין ההיתר לצאת בבגד שמחוברים אליו כפתורים נוספים [רוזנבה"], כשם שמותר לצאת במטפחת המחוברת לבגד, ראה מה שכתבנו להלן (ס"ק קנ).

65) ומטפחות המצויות בימינו, כתב בשו"ת אור לציון (ח"ב פכ"ג תשובה ו) שאפילו אם תופר אותן בכיס הבגד אסור לצאת בהן, שכל מה שכתב המשנ"ב [בשם הט"ז] שמותר לצאת במטפחות המחוברות לבגד, אין זה אלא בימיהם, שהמטפחות לא היו חשובות והיו בטלות לבגד, אבל המטפחות המצויות כיום חשובות הן, ואסור לצאת בהן אפילו כשהן מחוברות.

והרוצה בימינו לצאת עם מטפחת אף, דעת הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה בשולי הגליון הע' טז) שיכול לקושרה סביב צוארו כצעיף, ואם אינו יכול לקושרה בצעיף, מסתבר שדי שיקשור את קצות המטפחת סביב צוארו, כל שיש לו בזה תועלת כגון בימות הקיץ להגן מפני זיעה ובימות החורף להחם את צוארו. מאידך, בשו"ת אור לציון (שם) כתב, שאין נראה שעל ידי כריכת המטפחת סביב הצואר נחשבת היא כמלבוש. וראה משנ"ב להלן (ס"ק קלג).

66) אך אם לצורך השימוש במטפחת יש להפרידה מהכסות, כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ג סי' מח) שאף לדעה זו אין המטפחת בטלה לכסות ואסור לצאת בה.

[שעה"צ ס"ק קג]

דְּמִכָּל מָקוֹם עִפּוּלִים יְרֻקִּים בְּטֵלִים טָפֵי לַבֶּגֶד[67].

67) ותויות מחיר או פתקה של מכבסה המוצמדת לבגד, כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ג סי' לו) שכיון שאינה חשובה כלל ובטלה לבגד כשמחוברת אליו יפה, לכאורה יש להתיר לצאת עמה לרשות הרבים כשאין לו בגד אחר, אלא שהוסיף, שכיון ששמע שהגר"י הוטנר אסר זאת, אין הוא רוצה להקל. ודעת הגר"ח קניבסקי (שבת לישראל עמ' תעח) שמותר לצאת בזה, וכן כתב בתשובות והנהגות (ח"א סי' רמז), אלא שהוסיף, שאם תלויה הפתקה על הבגד מבחוץ ופיגמת בגוי הבגד, כיון שדעתו להסירה ומקפיד עליה, אינה בטלה לבגד ואסור לצאת עמה. ובשו"ת רבבות אפרים (ח"ו סי' ר) כתב בשם הגר"מ פיינשטיין, שלכתחילה יש להסיר את הפתקאות של המכבסה וכדו' מערב שבת, אבל אם לא הסירן מותר לצאת בהן.

[משנ"ב ס"ק פו]

דְּהוּא גַּם־כֵּן בְּכְלַל קָמִיעַ מֻמְחֶה[68].

68) ו'פלטה' לישור שיניים, דעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פל"ד הע' קיב) שנחשבת כ'קמיע' ומותר לצאת בה, וכן כתב בשו"ת אור לציון (ח"ב פב"ג תשובה י). מאידך, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ד פפ"ח ס"ק יט) שאסור לצאת בה, שלא הותר לצאת בדבר שהוא צורך הגוף או צורך רפואה, אלא כשתועלתו מיידית, מה שאין כן בלבישת ה'פלטה' שאין בה תועלת מיידית, ואין צורך ללובשה דוקא כעת כשיוצא לרשות הרבים. והוסיף, שאם קבועה ה'פלטה' בפיו ואינו מורידה אף לפרקים, מותר לצאת בה גם לרשות הרבים, כיון שבאופן זה בטלה היא לגוף. וראה מה שכתבנו לקמן (סי' שכח ס"ק קל).

[משנ"ב ס"ק פז]

וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף־קָטָן קכט[69].

69) שם כתב שאף בקמיע שאינו מומחה מותר לצאת לכרמלית, שכיון שאף ברשות הרבים אין בזה איסור תורה, שהרי מוציאו דרך מלבוש ונחשב תכשיט לחולה, ממילא לברמלית שאין איסורה אלא מדרבנן מותר לצאת בו אף לכתחילה. והוסיף, שבקמיע שודאי אינו מומחה אסור לצאת אף לברמלית.

[משנ"ב ס"ק פח]

דְּאָז שָׁרֵי[70], מִשּׁוּם דְּתַכְשִׁיט הוּא לַחוֹלֶה כְּאֶחָד מִכָּל־הַלְּבוּשִׁים[71].

70) ולכתוב בשבת קמיע מומחה לחולה שיש בו סכנה, כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה סי' יח על סכ"ה) שאסור, שאין

המשך בעמוד הבא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שא

פא בְּאֵר הַגּוֹלָה

א שם ס״ו בַּמִּשְׁנָה
ב שם ס׳ ג שָׁם ס״א וכרב פפא

פרק במה אשה. וְאוֹתָן עֲגוּלִים יְרָקִים שֶׁגָּזְרָה הַמַּלְכוּת שֶׁכָּל יְהוּדִי יִשָּׂא אֶחָד מֵהֶן בְּכִסּוּתוֹ, (פג) מֻתָּר לָצֵאת בָּהֶן אֲפִלּוּ אֵינוֹ תָּפוּר בְּכִסּוּתוֹ רַק מְחֻבָּר שָׁם קָצָת (א״ז), וְכֵן מֻתָּר לָצֵאת בְּטַבַּעַת שֶׁמְּקֻנְחִין בּ׳ הָאַף, שֶׁקּוֹרִין (כמ) פצולי״ט[1], (פד) אִם מְחֻבָּר (פה) לְכִסּוּת. וְהָא דְּמֻתָּר לָצֵאת בַּזֶּגִין הָאֲרוּגִין, *דַּוְקָא שֶׁאֵין בָּהֶם עֻבְיָא וְאֵין מַשְׁמִיעִין קוֹל (הגהות אלפסי סוף פ״ק במה אשה): **כד** יוֹצְאִים בְּמִינֵי עֲשָׂבִים (פו) [א]שֶׁקּוֹשְׁרִים אוֹתָם בְּקֶשָׁרִים וְתוֹלִין אוֹתָם לְרִפּוּאָה: **כה** (פז) [ב]אֵין יוֹצְאִין בְּקֻמִּיעַ שֶׁאֵינוֹ מֻמְחֶה, וְאִם הוּא מֻמְחֶה (פח) יוֹצְאִין בּוֹ, (פט) לֹא שְׁנָא [ג]אִתְמַחֵי גַּבְרָא וְלֹא קָמִיעַ, כְּגוֹן שֶׁכָּתַב (צ) לַחַשׁ אֶחָד בְּשָׁלֹשׁ אִגְּרוֹת וְרִפְּאוּ

בַּאֵר הֵיטֵב

לְגַבֵּי סְפוֹג כְּמוֹ אֻגַּד שֶׁל סַמְרְטוּטִין, מ״א: (כמ) פצולי״ט[1] אִם מְחֻבָּר לְכִסּוּת.

דְּכָל דָּבָר הַמְּחֻבָּר לְכִסּוּת הוּא כִּכְסוּת, וְאע״ג דְּהִפְצוֹלִי״ט לֹא הֲוֵי מִלְבּוּשׁ וְלֹא תַּכְשִׁיט, מ״מ כֵּיוָן דְּאֵינוֹ חָשׁוּב, בָּטֵל הוּא לְגַבֵּי כְּסוּת. וְכ׳ הַב״ח, דְּכֵינָן דְּזוֹקֵא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּגָדָיו, (פ) דְּגָזְרוּ מְחֻבָּר אֲפִלּוּ אֵינוֹ מְחֻבָּר. וְעַיֵּן בְּמָרְדְּכַי שָׁם שֶׁסִּים, דְּאָפְשָׁר דְּבִכְלַל מַשּׂוֹי הוּא וְחִיּוּב חַטָּאת נַמֵּי יֵשׁ בָּזֶה, דְּאֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי הַבֶּגֶד כֵּיוָן שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ בְּכָךְ. (פ) וְכֵן מִשְׁמַע בִּתְשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א שֶׁהוּבָא בְּבֵית־יוֹסֵף, שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַבֶּגֶד וְאֵין תַּשְׁמִישׁ לְהַבֶּגֶד[61] אֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי הַבֶּגֶד[62], וְהָרֵי הוּא כְּאִלּוּ מוֹצִיאָן לְבַדּוֹ בְּלֹא הַבֶּגֶד וְחַיָּב: **(פג) מֻתָּר לָצֵאת בָּהֶן.** דְּחָשִׁיב מִלְבּוּשׁ. (פמ) כֵּיוָן שֶׁצָּרִיךְ לָצֵאת בּוֹ כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, (פנ) וְלֹא חֲיִישִׁינָן דִּלְמָא יִתְבַּיֵּשׁ וְשָׁקִיל לֵהּ וְאָתֵי לַאֲתוּיֵי, שֶׁאֵימַת מִלְכוּת עָלָיו; (ק) גַּם לֹא חֲיִישִׁינָן דִּלְמָא מִפְסַק וְאָתֵי לַאֲתוּיֵי, כְּמוֹ בְּזָגִים שֶׁאֵינָן אֲרוּגִים, שֶׁאֵין זֶה חָשִׁישׁ: **(פד) אִם מְחֻבָּר וְכוּ׳.** כְּאן בְּעֵינָן (קמ) שֶׁיִּהְיֶה מִבְּעוֹד יוֹם תָּפוּר הֵיטֵב לְהַכְּסוּת, (קכ) אוֹ עַל־כָּל־פָּנִים שֶׁיִּהְיֶה תָּפוּר בְּשָׁנֵי תְּפִירוֹת, דְּאָז הֲרֵי כְּמוֹ אֲרִיג יַחַד, וְכַנַּ״ל בְּרֵישׁ הַסָּעִיף דְּהָאי לָאו הֵכִי חַיְשִׁינַן דִּלְמָא מִפְסַק וְאָתֵי לַאֲתוּיֵי, (קג) כְּמוֹ בְּזָגִים. וְאַף־עַל־גַּב דְּהוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ לֹא מַלְבּוּשׁ וְלֹא תַּכְשִׁיט, מִכָּל מָקוֹם לֹא חָשִׁיב כְּמַשּׂוֹי, (קד) דְּדֶרֶךְ הֵיכָא בְּזַמָּנֵיהֶם לְתָפְרוֹ כֵּן לְהַכְּסוּת, הִלְכָךְ בָּטֵל הוּא לְגַבֵּי בֶּגֶד[64]. וּלְפִי זֶה, בִּזְמַנֵּנוּ שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לְהָיוֹת הַפַּאצַיילַ״ט[1] תָּפוּר בְּהַבֶּגֶד, לֹא בָּטֵל הוּא לְגַבֵּי בֶּגֶד וְאָסוּר, וְכֵן בַּתַּב בְּסֵפֶר זִכְרוֹ תּוֹרַת מֹשֶׁה וּבְסֵפֶר מַשֶּׂה־אָשֵׁר. וְיֵשׁ שְׁכָתְבוּ, (קכ) לְפִי שֶׁהַפַּאצַיילַ״ט הוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב[65], בָּטֵל הוּא לְגַבֵּי הַכְּסוּת[66] כְּשֶׁתָּפוּר בּוֹ], וּקְשִׁירָה בְּעָלְמָא לְהַכְּסוּת אוֹ לְהַחֲגִיר, אֲפִלּוּ קְשָׁרוֹ מִבְּעוֹד יוֹם (קו) בְּקֶשֶׁר שֶׁל קְיָמָא, גַּם־כֵּן אָסוּר לָצֵאת בּוֹ, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ חוֹגֵר עַצְמוֹ בְּהַפַּאצַיילַ״ט. וּמִי שֶׁרוֹצֶה לִהְיוֹת הַפַּאצַיילַ״ט עִמּוֹ וְלֹא תִּפְרוֹ לְהַכְּסוּת מִבְּעוֹד יוֹם, אֵין לוֹ הֶתֵּר שֶׁיַּעֲשֶׂה עַתָּה מִמֶּנּוּ כְּעֵין חֲגוֹרָה לַחֲגֹר בּוֹ, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲגוֹרָה בְּלָאוֹ הָכִי, וַחֲגוֹרָה עַל־גַּבֵּי חֲגוֹרָה אָסוּר, כְּדִלְקַמָּן בְּסָעִיף לו. אֶלָּא יְחַבֵּר רֹאשׁ הַפַּאצַיילַ״ט בְּרֹאשׁ הַחֲגוֹרָה בְּעַנִיבָה וְיִהְיֶה כַּחֲגוֹרָה אֲרֻכָּה, וַיְחַגֵּר עַצְמוֹ בּוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוֹלֵךְ בָּרְחוֹב [ט״ז וש״א]. וְיֵשׁ (קז) מְאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּפָקְפְּקִין בָּזֶה וְסוֹבְרִין דְּקֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קְיָמָא לֹא מִקְּנֵי לָזֶה, וְעַל־כֵּן לְכַתְּחִלָּה טוֹב לַעֲשׂוֹת עֲצָה זוֹ נוּקְּא מֵעֶרֶב־שַׁבָּת. וְיִקְשָׁרֵנוּ בְּקֶשֶׁר שֶׁל קְיָמָא לְהַחֲגוֹרָה בְּרֹאשׁ, דְּיִחָשֵׁב כְּחֲגוֹרָה אֲרֻכָּה לַחֲגֹר בָּהּ בְּשַׁבָּת: **(פה) לְכִסּוּת.** דַּוְקָא לְכִסּוּת, אֲבָל אִם תְּפָרוֹ לַחֲגוֹרָה אֵינוֹ מֹעִיל. דְּאֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי חֲגוֹרָה כְּלָל, דְּאִי אֶפְשָׁר לְהַחֲגִיר בְּלֹא חֲגוֹרָה. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף לו מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מַעְנְיַן זֶה: **כד (פו) שֶׁקּוֹשְׁרִים אוֹתָם בְּקֶשָׁרִים.** כֵּן בְּכָלַל (קמ) קְמִיעַ מֻמְחֶה[68], כְּדְאִיתָא לְקַמָּן בְּסָעִיף כה, דְּאֶחָד קְמִיעַ שֶׁל כְּתָב וְאֶחָד קְמִיעַ שֶׁל עִקָּרִין, (קט) וְתַכְשִׁיט הוּא לְחוֹלֶה בְּאֶחָד מִמַּלְבּוּשָׁיו. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף כה מָתַי נִקְרָא קְמִיעַ מֻמְחֶה: **כה (פז) אֵין יוֹצְאִין וְכוּ׳.** וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף־קָטָן קכט[69] מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ שָׁם: **(פח) יוֹצְאִין בּוֹ.** וְדַוְקָא כְּשֶׁהוּא מוּצִיאוֹ דֶּרֶךְ מִלְבּוּשׁ, דְּאָז שְׁרִיתֵ[70], מִשּׁוּם דְּתַכְשִׁיט הוּא לְחוֹלֶה כְּאֶחָד מִמַּלְבּוּשָׁיו[71], אֲבָל לֹא יֹאחֲזֶנּוּ בְּיָדוֹ וְיַעֲבִירֶנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת [גמרא]: **(פט) לֹא שְׁנָא וְכוּ׳.** דְּאִתְמַחֵי גַּבְרָא לְאִתְמַחֵי גַּבְרָא וְאִתְמַחֵי גַּבְרָא לֹא נִקְרָא אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁרַפָּא שְׁלֹשָׁה בְּנֵי־אָדָם מֵחֹלִי אַחַת בְּשָׁלֹשׁ אִגְּרוֹת, שֶׁהָיָה כָּתוּב בְּכָלָּן לַחַשׁ אֶחָד, וַאֲפִלּוּ לְכָל אֶחָד רַק פַּעַם אַחַת, וְאָז נַעֲשָׂה גַּבְרָא וְזֶה מֻמְחֶה אַף לִשְׁאָר אֲנָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חֹלִי זֶה אִם יִכְתֹּב לַחַשׁ זֶה, דַּהֲלֹא נִתְחַזֵּק בִּשְׁלֹשָׁה בְּנֵי־אָדָם שֶׁהוּא מֻמְחֶה לְרַפֹּאת בְּלַחַשׁ זֶה [אֲבָל לִשְׁאָר לְחָשִׁים לֹא נַעֲשָׂה מֻמְחֶה (ק) לְעוֹלָם, דְּלֹא אִתְמַחֵי רַק עַל לַחַשׁ זֶה, שֶׁכְּבָר נִתְבָּרֵר הַמְּחָתָן]; וּמֻמְחֶה קְמִיעַ, כְּגוֹן שֶׁכָּתַב לַחַשׁ אֶחָד בְּאִגֶּרֶת אַחַת וְרִפֵּא בְּאוֹתָהּ אִגֶּרֶת (קיכ) שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה אִגֶּרֶת זוֹ מֻמְחֶה, שֶׁכָּל אָדָם מֵחֹלִי זֶה שֶׁיִּשָּׂא הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת יִתְרַפֵּא; וְדַוְקָא אוֹתָהּ אִגֶּרֶת בְּעַצְמָהּ, אֲבָל אִם יִהְיֶה כָּתוּב הַלַּחַשׁ הַזֶּה גּוּפָא בְּאִגֶּרֶת אַחֶרֶת לֹא מַהֲנֵי, דְּלֹא אִתְחֲזַק הַלַּחַשׁ הַזֶּה כִּי אִם בְּאִגֶּרֶת הַזֹּאת; וַאֲפִלּוּ אִם יִכְתֹּב אוֹתוֹ גַּבְרָא בְּעַצְמוֹ שֶׁכָּתַב הָאִגֶּרֶת הָרִאשׁוֹנָה, גַּם־כֵּן לֹא מַהֲנֵי, דַּהֲלֹא לֹא אִתְמַחֵי גַּבְרָא בְּשָׁלֹשׁ אִגְּרוֹת: **(צ) לַחַשׁ אֶחָד.** אֲבָל כָּתַב שְׁלֹשָׁה לְחָשִׁים, לֹא אִתְמַחֵי גַּבְרָא (קיכ) כְּלָל עַל־יְדֵי זֶה, שֶׁהֲרֵי כָּל לַחַשׁ לֹא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

תרגום: 1 מטפחת אף. 2 כובע המחבר למעיל.

(פ) בֵּן מִשְׁמַע בְּתוֹסְפוֹת שָׁם: (פז) וְהוּבָא בְּט״ז: (פח) אוֹר זָרוּעַ: (פט) גַּם זֶה שָׁם: (ק) בֵּן מִשְׁמַע בְּבָאוּר הַגְּר״א וְכֵן מוּכָח בְּאוֹר זָרוּעַ: (קא) הַגְּר״א. וְלִכְאוֹרָה מִשְׁמַע דְּחוֹלֵק עַל הַמְּגֵן־אַבְרָהָם, אוֹ אֶפְשָׁר דְּגַם ב׳ הַכִּיסּוֹת הוּא בִּכְלָל זֶה: (קב) מָגֵן־אַבְרָהָם בְּשֵׁם ב״ש: (קג) הַגְּר״א, וּמִשְׁמַע מִגַּהּ דְּסֵבִירָא לֵהּ דְּהוּא נִקְרָא דָּבָר חָשׁוּב וְלָכֵן לֹא דָּמֵי לְעִנּוּלִים יְרָקִים וְכֵן מִתְּרֵץ קֻשְׁיַת הַמָּגֵן־אַבְרָהָם, אַךְ דְּאִם־כֵּן יִקָּשֶׁה לָמָּה לֹא חָשִׁישׁ כְּמַשּׂוֹי, וְלָזֶה כָּתַב הַגְּר״א תְּנֵי: כֵּיוָן דְּדֶרֶךְ לִהְיוֹת מְחֻבָּר, הַמָּגֵן־אַבְרָהָם לֹא נִיחָא לֵהּ לוֹמַר דְּזֶה נִקְרָא דֶּרֶךְ לִהְיוֹת מְחֻבָּר כְּלָל עַל־כֵּן אָדָם עוֹשֶׂה כֵּן בְּשׁוּם שַׁבָּת, וְעַל־כֵּן אֵנוּ מַכְרָחִין לוֹמַר דְּזֶה נִקְרָא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב וּבָטֵל לְגַבֵּי הַכְּסוּת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַט״ז בְּשֵׁם הַשְּׁלְטֵי־גִּבּוֹרִים, וּמִכָּל מָקוֹם פָּסַק הַב״ש דְּבַעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה תָּפוּר עַל־כָּל־פָּנִים בְּב׳ תְּפִירוֹת, וְלָזֶה הַקֻּשְׁיָה מֵעִנּוּלִים יְרָקִים, וְעַל זֶה הֵרַן דְּמִכָּל מָקוֹם עִנּוּלִים יְרָקִים בְּטֵלִים טְפֵי לְבֶגֶד[67], מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. אַף דְּגַם הוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי בֶּגֶד רַק בְּשֶׁתָּפוּר סִבָּרַת הַמָּגֵן־אַבְרָהָם וְהַשְּׁ״ו הַמּוּבָא מֵאִי, אַמַּאי נִקְרָא פַּאצַיילַ״ט דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב, וּמִי גָּרִיעַ מִחוּטֵי מְשִׁי לְקַמָּן בְּסָעִיף לח? אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַגְּר״א בְּפ״ל, נִיחָא הַכֹּל: (קד) הַגְּר״א: (קה) ט״ז: (קו) בֵּן כָּתַב הַפְּרִי־מְגַדִּים בְּבָאוּר דִּבְרֵי הַמְּגַדֵּל אַבְרָהָם בְּשֵׁם הַב״ש [אַף כָּתַב שֶׁהָאֵלִיָּה רַבָּה הֵבִיא שֶׁהַמַּ״ח בְּשֵׁם הַפַּ״ח מְשַׁמַע דְּלֹא סְבִירָא לֵהּ כֵּן, וּבְהוֹסָפַת שֶׁכָּתַב כָּתַב שֶׁגַּם הֵם מוֹדִים לָזֶה] וְכֵן מוּכָח מִהַגְּר״א וְדַוְקָא תָּפוּר הֵיטֵב: (קז) עַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת־שַׁבָּת וּבְיַד־אַהֲרֹן וּבְשֻׁלְחָן־עָרוּךְ הַגְּר״ז, אֲבָל הַפְּרִי־מְגַדִּים הַחֲזִיק דִּבְרֵי הַט״ז, וְכֵן בְּסֵפֶר מַשֶּׂה־אָשֵׁר וּבְסֵפֶר שְׁלְחָן־עֲצֵי־שִׁטִּים דַּעְתָּם קְהֵ״ת: (קח) הַגְּר״א: (קט) רַשַׁ״י: (קי) הֵינוּ אֲפִלּוּ אִם כָּתַב כַּמָּה לְחָשִׁים בְּכַמָּה אִגְּרוֹת וְאִתְמַחֵי לֵיהּ, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא מַהֲנֵי לְלַחַשׁ אֲחֵרִים: (קיא) וְאֵין נַעֲקָא־מִנֵּהּ בֵּין שְׁרִפָּא בְּאִגֶּרֶת זוֹ נ׳ אֲנָשִׁים אוֹ לְאִישׁ אֶחָד ג׳ פְּעָמִים, בְּכָל גַּוְנֵי הֲרֵי דַּק אִתְמַחֵי קְמִיעָא: (קיב) הֵינוּ אֲפִלּוּ לְאוֹתָן

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

ד שם בתוספות ר"א"ש ודין ה שם בגמרא ורב פפא ולא אפשטא ז שכ בגמרא

שְׁלָשְׁתָּם שְׁלֹשָׁה בְּנֵי־אָדָם, שֶׁאִתַּמְחֵי גַּבְרָא לְאוּתוֹ לַחַשׁ (צא) **בְּכָל פַּעַם שֶׁיִּכְתְּבֶנּוּ** ״אֲבָל לֹא לִשְׁאָר לְחָשִׁים, וְגַם אֵין הַקָּמֵיעַ מְמֻחֶה אִם יִכְתְּבֶנּוּ אַחֵר, ״לֹא שְׁנָא אִתַּמְחֵי קָמֵיעַ וְלֹא גַּבְרָא, בְּגוֹן שֶׁכָּתַב לַחַשׁ אֶחָד בְּאִגֶּרֶת אַחַת (צב) *וְרִפְּא בּוֹ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, שֶׁאוֹתָהּ אִגֶּרֶת מְמֻחֶה (צג) לְכָל אָדָם; וְכָל־שֶׁכֵּן אִי אִתְּמַחֵי גַּבְרָא וְקָמֵיעַ, *[1]בְּגוֹן שֶׁכָּתַב לְחַשׁ אֶחָד בִּשְׁלֹשׁ אִגְּרוֹת וְכָל אַחַת (צד) הוֹעִילָה לִשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים (צה) **אוֹ לְאָדָם אֶחָד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים**. *אִתְּמַחֵי גַּבְרָא לְלַחַשׁ זֶה **בְּכָל אִגֶּרֶת שֶׁיִּכְתְּבֶנּוּ** *וְאִתְּמַחוּ אִגְּרוֹת הַלָּלוּ **לְכָל אָדָם**: הגה *וְדַוְקָא שֶׁכָּאוּ (צו) שְׁתֵּי הַמְּחָאוֹת (כג) בְּיַחַד, אֲבָל אִם אִתְּמַחֵי גַּבְרָא תְּחִלָּה וְאַחַר־כָּךְ עָשָׂה קָמֵיעַ וְרִפֵּא שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, (צז) לֹא תֵּלְיָנַן בְּהַמְּחָאַת הַקָּמֵיעַ (כג) רַק בְּהַמְּחָאַת הַגַּבְרָא שֶׁכְּבָר אִתְחֲזַק (הַגָּהוֹת אֲשֵׁר״י, וְכֵן מַשְׁמַע מִתּוֹסָפוֹת מֵהַבָּאוּר שֶׁכָּתַב בֵּית־יוֹסֵף); [1]**אֲבָל אִם כָּתַב (צח) שְׁלֹשָׁה קְמִיעִים לְאָדָם אֶחָד וְרִפְּאוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים. לֹא אִתְּמַחֵי (צט) *לֹא גַּבְרָא (ק) וְלֹא קָמֵיעַ. וּמֻתָּר לָצֵאת בְּקָמֵיעַ מְמֻחֶה, לֹא שְׁנָא הוּא (כד) (קא) שֶׁל כְּתָב**

בֵּאוּר הֲלָכָה

בָּטֵל לְגַבֵּי הַפצוליי״ט[1] ע״ש. וְכָתַב ט״ז: מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִיוֹת הַפצוליי״ט עִמּוֹ, אֵין לוֹ הַתֵּר שֶׁיַּעֲשֶׂה מִטְּבַּעַ כְּעֵין חַגּוֹרָה, בֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲגוֹרָה בְּלָאוֹ הָכִי וְחַגּוֹרָה עַל־גַּבֵּי חֲגוֹרָה אָסוּר, אֶלָּא יִקַּבֵּר רֹאשׁ הַפצוליי״ט בְּרֹאשׁ הַחֲגוֹרָה בְּקֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קִיּוּם וְיִהְיֶה כַּחֲגוֹרָה אֲרֻכָּה וְיַחְגֹּר עַצְמוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוֹלֵךְ עַל הָרְחוֹב, עכ״ל. וְכֵיוָן־אֲשֶׁר כָּתַב עַל הַט״ז שֶׁדְּבָרָיו הֵמָּה תְּמוּהִים: (כג) **בְּיַחַד**. כְּגוֹן שֶׁרִפֵּא בְּאוֹתָהּ אִגֶּרֶת א׳ לְרֹאובֵן וְעוֹד אִגֶּרֶת לְשִׁמְעוֹן וְעוֹד לְשִׁמְעוֹן, וְאח״כ רִפֵּא בְּאוֹתָהּ אִגֶּרֶת לְלוִי, וְנִמְצָא בְּאוֹ׳ ב׳ הַמְּחָאוֹת יַחַד: (כד) **רַק בְּהַמְּחָאַת הַגַּבְרָא**. ת״מ שֶׁאִם הִפְסִיד הָרוֹפֵא הַמְּחָאוֹת, כְּגוֹן שֶׁכָּתַב ג׳ אִגְּרוֹת וְלֹא הוֹעִילוּ, אָז גַּם הַקָּמֵיעַ אָסוּר, משא״כ כְּשֶׁבָּאוּ שְׁנֵיהֶן בְּיַחַד אוֹ שֶׁבָּא הַמְּחָאַת קָמֵיעַ תְּחִלָּה, אָז אע״פ שֶׁהִפְסִיד הָרוֹפֵא הַמְּחָאָתוֹ, הַמְּחָאַת קָמֵיעַ בְּמָקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת: (כה) **שֶׁל**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הוֹעִיל כִּי אִם לְאָדָם אֶחָד: (צא) **בְּכָל פַּעַם שֶׁיִּכְתְּבֶנּוּ**. אֲפִלּוּ לְאָדָם אַחֵר. (קיג) וְהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל כָּל אָדָם מֵאוֹתָהּ חֹלִי לִקַּח בְּעַצְמוֹ וְלִשְׁאֹל אוֹתָן הָאִגְּרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁכָּבָר כָּתַב מְמֻחֶה גַּבְרָא זֶה, דְּבֵיוָן דְּגַבְרָא נִתְחַזֵּק בְּמֻמְחֶה עַל לַחַשׁ זֶה, מַאי נַפְקָא־מִנָּהּ אִם יִכְתְּבֶנּוּ מְחָדָשׁ אוֹ לִשְׁאֹל מַה שֶּׁכָּתַב כְּבָר: (צב) **וְרִפֵּא בּוֹ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים**. אֲפִלּוּ רַק לְאָדָם אֶחָד: (צג) **לְכָל אָדָם**. פְּרוּשׁ, (קיד) שֶׁכָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹתָהּ הַחֹלִי, מֻתָּר לִקַּח בְּעַצְמוֹ וְלִשְׁאֹל אוֹתָהּ אִגֶּרֶת אַף שֶׁלֹּא רִפְּאָה אֶלָּא לְאָדָם אֶחָד, שֶׁהַגַּרְי נִתְחַזְּקָה בְּהַמְּחָאָתָהּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, אֲבָל אִם יִכְתֹּב לַחַשׁ זֶה בְּאִגֶּרֶת אַחֶרֶת, אֲסוּרָה, אֲפִלּוּ אִם אִגֶּרֶת הָרִאשׁוֹנָה רִפְּאָה שְׁלֹשָׁה בְּנֵי־אָדָם, דְּלֹא נִתְחַזְּקָה רַק אוֹתָהּ הָאִגֶּרֶת, אֲבָל גַּבְרָא לֹא אִתְּמַחֵי לְאִגֶּרֶת אַחֶרֶת: (צד) **הוֹעִילָה לִשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים**. דְּאִי לֹא הוֹעִילָה כָּל אַחַת רַק לְאָדָם אֶחָד, לֹא הֲרֵי אֶלָּא אִתְּמַחֵי גַּבְרָא וְלֹא הַקָּמֵיעַ, וּכְדִלְעֵיל בְּרֵישׁ הַסָּעִיף, אֲבָל כֵּיוָן שֶׁהוֹעִילָה כָּל אִגֶּרֶת פַּעַם אַחַת לִשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים, גַּם הָאִגֶּרֶת נִתְמַחֲאָה: (צה) **אוֹ לְאָדָם אֶחָד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים**. גַּם בָּזֶה הָא דְּצִיְּר שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה גַּם אִתְּמַחֵי קָמֵיעַ, וְכַנַּ״ל: (צו) **שְׁתֵּי הַמְּחָאוֹת בְּיַחַד**. כְּגוֹן שֶׁכָּתַב (קטו) אִגֶּרֶת וְרִפֵּא לִרְאוּבֵן שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְעוֹד אִגֶּרֶת לְשִׁמְעוֹן שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְעוֹד אִגֶּרֶת וְרִפֵּא לְשִׁמְעוֹן עוֹד שְׁתֵּי פְּעָמִים [וַצְדַיִן לֹא אִתְּמַחֵי גַּבְרָא, לְפִי שֶׁלֹּא רִפֵּא בְּאוֹתָהּ שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים, וְגַם לֹא אִתְּמַחֵי קָמֵיעַ]. וְאַחַר־כָּךְ רִפֵּא בָּאוֹתָהּ אִגֶּרֶת הַשְּׁלִישִׁית גַּם לְלֵוִי. וְנִמְצָא שֶׁבָּאוּ שְׁתֵּי הַמְּחָאוֹת בְּיַחַד [מ״א]: (צז) **לֹא תֵּלְיָנַן וְכוּ׳**. וְנַפְקָא־מִנָּהּ, (קטו) שֶׁאִם הִפְסִיד הָרוֹפֵא הַמְּחָאָתוֹ, כְּגוֹן שֶׁכָּתַב עוֹד שָׁלֹשׁ אִגְּרוֹת וְלֹא הוֹעִילוּ, אָז גַּם הַקָּמֵיעַ שֶׁנָּתַן מִכְּבָר שֶׁרִפֵּא שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים אָסוּר, דַּעֲדַיִן לֹא נִתְמַחֲאָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁבָּאוּ שְׁנֵיהֶן בְּיַחַד אוֹ שֶׁבָּאָה הַמְּחָאַת הַקָּמֵיעַ תְּחִלָּה, אָז אַף־עַל־פִּי שֶׁהִפְסִיד הָרוֹפֵא הַמְּחָאָתוֹ, הַמְּחָאַת הַקָּמֵיעַ בְּמְקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת: (צח) **שְׁלֹשָׁה קְמִיעִים לְאָדָם אֶחָד**. הֵיְנוּ שָׁלֹשׁ אִגְּרוֹת, אַף שֶׁהֵם לַחַשׁ אֶחָד: (צט) **לֹא גַּבְרָא**. דְּהֵיְנוּ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְתֹּב אִגֶּרֶת אַחֶרֶת אַף בְּלַחַשׁ זֶה, (ק) דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא רִפֵּא בְּהַשָּׁלֹשׁ אִגְּרוֹת רַק לְאָדָם אֶחָד, אָמְרִינַן מַזָּלֵהּ דְּחוּלָּה גָּרִים[2]. וְכָתַב הַמָּגֵן־אַבְרָהָם, דְּאַף הַחוּלֶּה בָּעַצְמוֹ אָסוּר לָצֵאת שֶׁרִפְּאוּהוּ מִכְּבָר[3], כֵּיוָן שֶׁנִּתְרַפֵּא מִן הַמַּמָּחָה; (קיט) וְיֶשְׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים מְפַקְפְּקִין בָּזֶה: (ק) **וְלֹא קָמֵיעַ**. דְּקָמֵיעַ לֹא אִתְּמַחֵי רַק כְּשֶׁאִגֶּרֶת אַחַת רִפְּאָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: (קא) **שֶׁל כְּתָב**. וְאִם לֹא רִפְּאָה בְּקָמֵיעַ אַחַת לְאָדָם אֶחָד ג׳ פְּעָמִים,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הַלַּחֲשִׁים גַּם־כֵּן אֵין עֲלֵיהֶם שֵׁם קָמֵיעַ מִן הַמַּמָּחָה: (קיג) ט״ז: (קיד) מָגֵן־אַבְרָהָם: (קטו) הִנֵּה צִיּוּר זֶה יִהְיֶה הָרוּחַ לְמַה שֶּׁכָּתַב בְּפָנִים לְאָדָם אֶחָד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּפָנִים דְּכָל אַחַת הוֹעִילָה לְג׳ אֲנָשִׁים, יִהְיֶה בְּדַרְךְ זֶה, דְּסִימָנוֹ שֶׁאִגֶּרֶת אַחַת רִפְּאָה רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי, וְעוֹד אִגֶּרֶת יְהוּדָה יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן, וְעוֹד אִגֶּרֶת יֹשֶׁשכָר זְבוּלֻן הַקּוֹדְמִין [וַצְדַיִן לֹא אִתְּמַחֵי גַּבְרָא, לְפִי שֶׁלֹּא רִפֵּא בְּאִגֶּרֶת זוֹ עֲדַיִן לְאִישׁ חָדָשׁ וְגַם לֹא אִתְּמַחֵי קָמֵיעַ], וְאַחַר־כָּךְ גַּם לִבְנְיָמִין, וְנִמְצָא שֶׁבָּאוּ שְׁתֵּי הַמְּחָאוֹת בְּיַחַד: (קטו) מָגֵן־אַבְרָהָם: (קיח) פְּרִי־מְגַדִּים וּלְבוּשֵׁי־שׁוּרָה. עַיֵּן שָׁם:

תִּרְגּוּם : 1 מִטְּפַחַת אַף.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שא

בִּיאוּרִים וּמוּסָפִים

[משנ"ב ס"ק צט]

אֲמָרִינַן מַוֶּלֶה דְּחוֹלֶה גָּרִיס[73] וכו', בְּהָאֲגְרוֹת שֶׁרְפָּאוּהוּ מְכָבָר[74].

73) מקור דין זה בגמ' (שבת סא, ב) שרב פפא הסתפק על מי שכתב שלושה קמיעים לאדם אחד והודיעוהו לו, האם כשיכתוב קמיע לאדם אחר יחשב הקמיע כקמיע מומחה או לא, ופסקו הפוסקים להומרא. ומה שאין אנו מקילים בספק זה על פי מה שקי"ל ספק נפשות לקולא, כתב בשו"ת באר יצחק (או"ח סי' טז) על פי מה שנראה מדברי הרמב"ם (פיהמ"ש יומא פ"ח מ"ו) שכיון שרפואה סגולית היא רחוקה מהדעת ויותר מסתבר שאין בה ממש, אין מקילים לדחות איסור מחמתה אלא כשהרפואה ודאית ולא בספק, ולבן בקמיע שהוא רפואה סגולית, אם אין ברור שהוא מומחה, אין להתיר איסור בגללו.

ובשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה סי' יח על סכ"ה) כתב, שאפשר שעצם הנדון אם יכול לצאת בקמיע מומחה או שאינו מומחה, אינו קשור לפיקוח נפש, שהרי אפשר להעמיד שמדובר כשיכול לשבת בביתו ללא סכנה, וממילא כל הנדון על היציאה הוא רק אם נחשב הקמיע כתכשיט לחולה או לא, ובזה יש לחלק בין קמיע מומחה שנחשב תכשיט, ובין קמיע שאינו מומחה שאינו נחשב תכשיט.

74) מלשון המשנ"ב משמע שהבין בדעת המג"א, שלאותו אדם אסור לצאת אפילו באותה איגרת עצמה שכבר התרפא בה, ושלא כמו שכתב השו"ע הרב (סכ"ז) שלא התכוין המג"א לאסור אלא כשורצה לצאת עם איגרת אחרת חדשה [מאותו סוג] שעדיין לא התרפא בה, אולם עם אותה אגרת עצמה שריפאה אותו מכבר מותר לו לצאת.

[ביה"ל ד"ה ואתמחו אגרות]

דַּהֲרֵי רְפוּאָה כָּל אֲגֶרֶת ג' פְּעָמִים וְהֵם לֹא אִבְּדוּ הַמְּהָאָתָן [ט"ז בשם התוס'][75].

75) מדברי הט"ז בשם התוס', שגם כשאיבד האיש את המחאתו, מ"מ הקמיעים שכתב תחילה שהועילו לג' בני אדם מותרים, כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה סי' יח על סכ"ה) שיש להוכיח שכח הרפוי של הקמיע אינו מחמת צידקת האדם הכותבו, שאם היה תלוי בצידקת האדם, היה צריך להיות שגם הקמיע מתקלקל כשהכותב איבד את מעלתו, אלא צריך לומר שיש בקמיע כח עצמי שהוא מזל בעלמא, וסיים שם שהדבר צע"ק.

המשך מעמוד קודם

להתיר מחמת פיקוח נפש אלא לעשות רפואות על פי דרך הטבע ולא רפואות סגוליות. ומה שמותר לצאת בקמיע מומחה, אין זה מחמת פיקוח נפש, אלא כמו שמבואר במשנ"ב, שהקמיע נחשב תכשיט לחולה ואין ביציאה בו כל חילול שבת, ומטעם זה מותר לצאת בקמיע אף לחולה שאין בו סכנה [כמובא בשו"ע להלן].

מאידך, המנחת שבת (על קצוש"ע סי' פד ס"ק כט) דן באריכות אם מותר לשלוח מברק בשבת לצדיק כדי שיתפלל על חולה שיש בו סכנה, וכן אם מותר לכתוב קמיע מומחה בשבת. ובשם המהרש"ם כתב, שהברכי יוסף (ס"ק ו ויו"ד סי' רצ ס"ק ב) הביא שנחלקו הראשונים אם מותר לחלל שבת לצורך רפואה סגולית, ושכמה ראשונים כתבו קמיע מומחה בשבת, ומסיק המהרש"ם, שלענין כתיבת מברק לצדיק, ביון שלא תמיד מתקבלות תפילותיו, אין זה נחשב כקמיע מומחה, ודאי שאסור לחלל שבת לצורך כך. והוסיף המנחת שבת (שם) שעל ידי נכרי אפשר שיש להקל.

ובשו"ת מנחת יצחק (ח"י סי' לא אות טז) כתב בשם המהרש"ם שאף על ידי נכרי אין להתיר לכתוב, וכן דעת הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק כג), שיש להחמיר בזה, ואין לשלוח מכתב בדרך איסור לצורך תפילת צדיקים.

וכשיש לחוש שאם לא יכתבו קמיע לחולה בשבת עלולה מחלתו להתגבר עליו מחמת צערו ויסתכן בכך, כתב בשו"ת אגרות משה (שם) שמותר לכתוב לו קמיע אף בשבת, ואפשר שמותר לכתוב לו אף קמיע שאינו מומחה אם בכך יפוג צערו, ונשאר בזה בצריך עיון לדינא.

71) ומטעם זה כתב השו"ע לקמן (סי' שג סכ"ד) שמותר לאשה לצאת עם אבן תקומה שסגולתה שלא תפיל, וביאר המשנ"ב שם (ס"ק עז), שאבן כזו נחשבת כקמיע מומחה. ואף בשאר אבני סגולה הניתנות על ידי מומחה, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ד פפ"ח סוף ס"ק כב) שנחשבות בקמיע מומחה, ומותר לצאת בהן.

[ביה"ל ד"ה חקא]

דְּדוּקָא הֵיכָא דְּבָעֵי לְקַלָּא כְּגוֹן לְקַטָּנִים[72].

72) ואם כשהקטן הולך עם הבגד ומשמיע קול, ניכר שהקול מגיע מבגדו, דעת הגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' לה אות ה) שאין צריך לפקוח את הזגים, שבין שמבואר בביה"ל לקמן (סי' שלח ס"א ד"ה הואיל) שהשמעת קול שאינו לשיר אינה אסורה אלא משום שנראה הדבר כ'עובדין דחול', כשניכר הדבר שהקול מגיע מהבגד אין בזה גם משום עובדין דחול, ואף שבגדולים ראוי להחמיר שלא ישמיעו קול גם באופן זה, מ"מ אין לאסור זאת לקטנים. והוסיף, שלכן צריך לומר שמה שנאמר כאן לאיסור, מדובר באופן כזה שאין הקול ניכר שמגיע מבגדי הקטן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שא

בִּיאוּרִים וּמוּסָפִים

[משנ"ב ס"ק קא]
אֶלָּא־אִם־כֵּן מְחַפֶּה בְּעוֹר אוֹ דָּבָר אַחֵר[76].

76) ולענין המולבישים קמיע לחינוקות, כתב לעיל (סי' מג ס"ק כה) שאם בתובים בקמיע שמות הקודש, צריך להיזהר שיהיה הקמיע נתון בכלי בתוך כלי, כיון שהתינוקות נפנים בהם בעוד הקמיע עליהם. וראה מה שכתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק קב]
שֶׁל שְׁרָשִׁי סְמָנִין[77].

77) ובטעם הדבר שאין איסור לתת קמיע של עיקרין בשבת משום גזירת שחיקת סממנין, כשאר רפואות, כתב המאירי (שבת סא, ב) שלא גזרו חכמים על רפואות סגוליות משום שחיקת סממנין, או שלא גזרו אלא ברפואות שהגוף נהנה מהן או מרגיש אותן.

[משנ"ב ס"ק קג]
דְּלֹא חַשְׁדִינַן לֵיהּ שֶׁיְּכַוֵּן לְהַכְשִׁיל[78].

78) ואף שעדותו של הרופא שהוא מומחה נוגעת לכבודו, כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה סי' יח על סכ"י) שאין זו סיבה שלא להאמינו, וכשם שכל עד אחד נאמן באיסורים אף שפעמים נוגע הדבר לממונו. והוסיף, שאפשר להאמין לו גם משום שעדותו היא בדבר העתיד להתגלות, וכגון שאומר את מי ריפא. אמנם, מסתימת השו"ע שלא הזכיר שהרופא חייב לומר את מי ריפא, משמע שמדובר אף כשאינו אומר זאת, ומוכרחים לומר כמו הסברא הראשונה.

[משנ"ב ס"ק קח]
דַּאֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ מַרְפֵּא אֶלָּא שֶׁעוֹשֶׂה כְּדֵי לְהָגֵן מִצַּעַר[79] וכו', צָרִיךְ לְרַחֵץ מְקוֹם הַדָּם שֶׁמְּאֻצְבָּעוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַבַּע עַל־יְדֵי זֶה[80].

79) ומטעם זה כתב המנחת שבת (על קצוש"ע סי' פד ס"ק ו) שיש להתיר לצאת במשקפיים לרשות הרבים מהמת שנחשבים כקמיע, שאף שאינם מרפאים את העיניים, מ"מ ודאי שמונעים צער מהנזקק להם [על הדעות השונות בענין יציאה במשקפיים, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק מד)]. והגרש"ז אוירבך (שו"ת מנחת שלמה ח"א סי' ט הע' 3) צידד, שמחמת טעם זה יש להחשיב גם מכשיר שמיעה כקמיע, ומותר לצאת בו לרשות הרבים, שהרי אף שאינו מרפא, מכל מקום מונע הוא צער מהנזקק לו. [על הדעות השונות בענין יציאה במכשיר שמיעה, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק סד)].

80) ובמקום הדחק, כגון שאין לו במה לרחוץ את הדם, כתב לקמן (סי' שכח ס"ק קמו) שהסכימו האחרונים שיש להקל כיון שזה דרך ליבלוך.

[משנ"ב ס"ק קיא]
שֶׁאֵין זֶה דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ[81].

81) אך אם רק מסיר את טליתו מעל ראשו ואותו חלק מקופל על הכתפיים, דעת הגר"ע קרליץ (חוט שני ח"ר פפ"ח ס"ק טז), שאין זה נחשב משוי אלא דרך מלבוש, ומותר לצאת בך לרשות הרבים.

[משנ"ב ס"ק קיב]
וְיֵשׁ מַחְמִירִין בְּדָבָר, דְּבָעֵינַן שֶׁיְּהֵא מְכֻסֶּה בְּהַ רֹב גּוּפוֹ[82].

82) ולעיל (סי' יג ס"ק ו) הביא רק את דעת היש מחמירים, וראה מה שכתבנו שם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שא

אוֹ (קב) שֶׁל עִקָּרִים, בֵּין בְּחוֹלָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סַכָּנָה בֵּין בְּחוֹלֶה שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה; וְלֹא שֶׁנִּכְפֶּה כְּבָר וְתוֹלֶהוּ לְרַפּוֹאָה, אֶלָּא אֲפִלּוּ לֹא אֲחָזוֹ הַחֹלִי אֶלָּא שֶׁהוּא מְמֻשְׁפָּחַת נִכְפִּין, וְתוֹלֶהוּ שֶׁלֹּא יֹאחֲזֶנּוּ, שָׁרֵי, וְקוֹשְׁרוֹ וּמַתִּירוֹ בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְקַשְּׁרֶנּוּ בְּשִׁיר אוֹ בְּטַבַּעַת וְיֵצֵא בּוֹ לִרְשׁוּת־הָרַבִּים, שֶׁאָז יֹאמְרוּ שֶׁיּוֹצֵא בּוֹ לְשֵׁם תַּכְשִׁיט, וְזֶה אָסוּר, דְּלָאו תַּכְשִׁיט הוּא: **כו** [ח]נֶאֱמָן (קג) לוֹמַר הָרוֹפֵא עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא מֻמְחֶה: **כז** [ט]יוֹצְאִין (קד) **בְּבֵיצַת הַחַרְגּוֹל** וּבְמִסְמֵר הָעֲלוּב, **בֵּין בְּחֹל בֵּין בְּשַׁבָּת, וְאֵין** בּוֹ מְשׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמֹרִי, וְכֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם רְפוּאָה, אֲבָל אִם עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה (קה) וְאֵין נָכָר בּוֹ שֶׁהוּא מִשּׁוּם רְפוּאָה, אָסוּר מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמֹרִי. אֲבָל (קו) [י]כָּל לַחַשׁ מַתָּר, לוּלֵא אָסְרוּ אֶלָּא בְּאוֹתָם שֶׁבְּדָקָן וְאִינָם מוֹעִילִים. [יא]וְיֵשׁ מִי שֶׁחָשַׁשׁ (קז) **בְּכָל קָמֵיעַ שֶׁאֵינוֹ מִמְּחֶה מִשּׁוּם דַּרְכֵי הָאֱמֹרִי: כח** [יב]מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַכָּה בְּפַסַּת־רַגְלוֹ וְקוֹשֵׁר עָלֶיהָ מַטְבֵּעַ לְהָגֵן שֶׁלֹּא יִנָּגַף בְּרַגְלוֹ (קח) **וְגַם הוּא** (כח) מְרַפֵּא, (קט) מֻתָּר לָצֵאת בּוֹ: **כט** [יג]הַיּוֹצֵא בְּטַלִּית מְקֻפֶּלֶת עַל כְּתֵפָיו, (קי) דְּהַיְנוּ שֶׁלְּאַחַר שֶׁנִּתְּנָה עַל רֹאשׁוֹ מַגְבִּיהַּ שׁוּלֶיהָ עַל כְּתֵפָיו, (קיא) חַיָּב חַטָּאת, אֲבָל אִם אֵינָהּ מְקֻפֶּלֶת עַל כְּתֵפָיו אֶלָּא מְשֻׁלְשֶׁלֶת בְּרָחְבָּהּ (קיב) לְמַטָּה מִכְּתֵפָיו, שָׁרֵי, [יד]שֶׁמַּאֲחַר שֶׁהוּא מִתְעַטֵּף בְּטַלִּיתוֹ וּמִתְכַּסֶּה בָּהּ כְּתִכּוֹ וְגִיבּוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁמִּתְקַצֵּר קְצָת מִלְּמַטָּה, מֻתָּר. (קיג) [טו]וְעַל־פִּי זֶה מֻתָּר (כט) לְהִתְעַטֵּף בְּטַלִּיתוֹ תַּחַת הַגְּלִימָא (קיד) וְלַהֲבִיאוֹ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת*):

בַּאֵר הֵיטֵב

כתב. וְאִם הוּא מִפִּתְבֵי קֹדֶשׁ, אָסוּר לָצֵאת בָּהּ אֲפִלּוּ כְּשֶׁהִיא מְחֻפָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן שי"ז, מ"א: (כה) מְרַפֵּא. מַשְׁמָע דְּאִם אֵינוֹ מְרַפֵּא אֶלָּא שֶׁעוֹשֶׂה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנָּגֵף

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הוּא מִפִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ, (קיט) אָסוּר לָצֵאת בָּהּ לִרְשׁוּת־הָרַבִּים אֶלָּא־אִם־כֵּן מְחֻפֶּה בְּעוֹר (קכ) אוֹ דָּבָר אַחֵר[76], דְּאִי לָאו הָכִי חִישְׁינַן דִּלְמָא יִצְטָרֵךְ לְפָנוֹת וְיִסְתֹּם מַעֲלָיו וְאָתֵי לַאֲתוּיֵינְהוּ ד' אַמּוֹת. (קכא) וְאִם הוּא חוֹלֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סַכָּנָה אִי שְׁקִיל מִנֵּהּ, דְּאָז אֵין צָרִיךְ לַהֲסִירָם, בְּכָל גַּוְנֵי מַתָּר לָצֵאת. שֶׁל שָׁרְשֵׁי סַמָּנִין[77]: **כו** (קכג) לוֹמַר. וְהוּא הַדִּין שֶׁנֶּאֱמָן (קכג) עַל הַקָּמֵיעַ לוֹמַר שֶׁהִיא מֻמְחֵית, דְּלֹא חַיְשִׁדִינַן לֵהּ שֶׁיְּבַוֵּן לְהַכְשִׁיל[78]: **כז** (קד) **בְּבֵיצַת הַחַרְגּוֹל.** הוּא חָגָב. וְעַיֵּן בַּגְּמָרָא לְמַאי עֲבֵדִי כָּל דְּבָרִים אֵלּוּ, וּבְזַמָּנָם הָיוּ אֵלּוּ דְּבָרִים (קכג) אִתְמְחוּ לִרְפוּאָה, וְיֵשׁ לָהֶם דִּין קָמֵיעַ מֻמְחֶה וְשָׁרֵי לָצֵאת בָּהֶן חָגָב. וְעַיֵּן בַּגְּמָרָא לְמַאי עֲבֵדִי כָּל דְּבָרִים אֵלּוּ, וּבְזַמָּנָם הָיוּ אֵלּוּ דְּבָרִים (קכג) אִתְמְחוּ לִרְפוּאָה, וְיֵשׁ לָהֶם דִּין קָמֵיעַ מֻמְחֶה וְשָׁרֵי לָצֵאת בָּהֶן חָגָב. תִּלְיִין עָלְיוֹ: **(קה) וְאֵין נָכָר בּוֹ מִשּׁוּם רְפוּאָה.** הַיְנוּ, שֶׁאֵין נָכָר (קכד) שֶׁיִּהְיֶה לִרְפוּאָה. וְהָא דְּתַנְיָא בְּדָבָרִים הַנִּ"ל, בֵּיוָן שֶׁיֹּאמְרוּ הַיּוֹדְעִים שֶׁהוּא לִרְפוּאָה (קכה) מִצַּד הַסְּגֻלָּה, הֲוֵי כְּנִכָּר: **(קו) כָּל לַחַשׁ מַתָּר.** וַאֲפִלּוּ אִי עָדִין לֹא אִתְמְחֵי וְאֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁמַּרְפְּאִין, (קכו) אֲפִלּוּ הָכִי מַתָּר בְּחֹל, דְּכֵיוָן דְּיֹדְעִינַן שֶׁיֵּשׁ לְחָשִׁים שֶׁמַּרְפְּאִים, אֲמַרִינַן שֶׁמָּא גַּם בָּזֶה יִרְפָּא וְהֲוֵי קָצָת כְּמוֹ נָכָר, כֵּיוָן שֶׁגִּלּוּיוֹת שֶׁהַלָּחָשִׁים יִרְפָּאוּ, וְאֵין אָסוּר אֶלָּא בְּאוֹתָן שֶׁאֵינָן יוֹדְעִים שֶׁאֵינָן מוֹעִילִים: **(קו) בְּכָל קָמֵיעַ שֶׁאֵינוֹ מֻמְחֶה.** הַקְּשָׁה בְּבָאוּר הַגְּרָ"א: הָא תָּנָן דְּאֵין יוֹצְאִין בְּקָמֵיעַ שֶׁאֵינוֹ מֻמְחֶה, מִשְׁמַע הָא בְּחֹל שַׁפִּיר דָּמֵי; וְעַיֵּן בְּלִבּוּשֵׁי שַׁרְדְּ שֶׁנִּדְחַק לְיַשֵּׁב. וְאִם הַחוֹלֶה הוּא וְכָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֲשָׁשׁ סַכָּנָה, נִרְאֶה דִּלְכֻלֵּי עָלְמָא שָׁרֵי לָצֵאת בּוֹ, דְּלֹא חֲשִׁיב וּבְטִיל לְגַבֵּי הַמַּכָּה, (קלג) מִיהוּ, בְּכָל גַּוְנֵי צָרִיךְ לְרַחֵץ מְקוֹם הַדָּם שֶׁבְּאֶצְבָּעוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַבַּע עַל־יְדֵי זֶה[80]: (קט) **מֻתָּר לָצֵאת.** וְרַוָּקָא בְּשֶׁקְּשָׁרוֹ אֶת הַמַּטְבֵּעַ לְכִסַּת־רַגְלוֹ (קלג) מִבְּעוֹד יוֹם בְּאֵיזֶה סִמָּרְטוּט דְּלֹא חֲשִׁיב וּבְטִיל, אֲבָל אִם קְשָׁרוֹ אָז בְּדָבָר שֶׁהוּא חֲשׁוּב, אָסוּר לָצֵאת בְּשַׁבָּת, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף כב: **כט** (קי) דְּהַיְנוּ שֶׁלְּאַחַר וְכוּ'. וְכָל־שֶׁכֵּן (קלד) כְּשֶׁהֶסִּירָהּ לְגַמְרֵי מֵעַל עַצְמוֹ וְקִפְּלָהּ וְנִתְּנָהּ עַל כְּתֵפוֹ דְּחַיָּב: **(קיא) חַיָּב חַטָּאת.** שֶׁאֵין זֶה דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ[81] וְהֲוֵי לֵהּ מַשּׂוי: (קיב) **לְמַטָּה מִכְּתֵפָיו.** הַיְנוּ, (קלה) אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ מְכֻסֶּה בָּהּ רֹב גּוּפוֹ. וְיֵשׁ מַחְמִירִין בַּדָּבָר, דְּכָעִינַן שֶׁיְּהֵא מְכֻסֶּה בָּהּ רֹב גּוּפוֹ[82]: **(קיג) וְעַל־פִּי זֶה מֻתָּר וְכוּ'.** כַּנַּ"ל, בְּאֹפֶן זֶה שֶׁמִּתְקַצֵּר קְצָת מִלְּמַטָּה, דְּכֵיוָן שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים מַעֲטֶה הוּא עַד לְמַטָּה מִכְּתֵפָיו, וְאַף־עַל־גַּב שֶׁמַּגְבִּיהַּ שׁוּלָיו מִלְּמַטָּה שָׁרֵי, דְּלְהִתְעַטֵּף כָּל גּוּפוֹ בּוֹ כְּמוֹ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת קָשֶׁה לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּשׁוּלֵי בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים אַף שֶׁלְּבֵשׁ גְּלִימָא עָלָיו מִלְּמַעְלָה: **(קיד) וְלַהֲבִיאוֹ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת.** כָּאן שַׁיָּךְ הַגְּ"ה הַסָּעִיף שֶׁאַחַר זֶה [בְּבָאֵר־הַגּוֹלָה וְעַלַּת־שַׁבָּת; וּלְפֵרוּשׁ הַגְּרָ"א שֶׁנִּכְתַּב לְקַמָּן, הַהַגָּהָה עַל מְקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קיט) פְּרֵי־מְגַדִּים: (קכ) יוֹרֶה־דֵּעָה רפ"ב, גְּלִיּוֹן רש"א שָׁם: (קכא) גְּמָרָא וְהוּבָא בְּפְרֵי־מְגַדִּים: (קכב) פְּרֵי־מְגַדִּים וְתוֹסֶפֶת־שַׁבָּת: (קכג) פְּרֵי־מְגַדִּים: (קכד) הַרְא"ש שָׁם: (קכה) בֵּן מוּכָח בְּרַמְבַּ"ם בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה: (קכו) לִבּוּשֵׁי שַׁרְד: (קכז) מַגֵּן־אַבְרָהָם: (קכח) רַבֵּנוּ יְרֻחָם וְשִׁלְטֵי־גִּבּוֹרִים וּמַהַרְ"ו, וְגַם בְּסָעִיף יג מִשְּׁמָע דְּדַעַת הַמְחַבֵּר הוּא כֵּן. וְעַל זֶה כָּתַב הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר בְּחִדּוּשָׁיו דְּדִבְרֵי הַמְגַן־אַבְרָהָם הָאלּוּ סוֹתְרִים לְהָא דְּסָעִיף יג: (קכט) שָׁם בְּתוֹסֶפֶת־שַׁבָּת: (קל) וְכֵן מִשְׁמַע מֵהַגְּרָ"א לְעִיל בְּסָעִיף כב דְּאַפִלּוּ דָּבָר חָשׁוּב מַתָּר בְּיָדוּעַ שֶׁמּוֹצִיל שֶׁלֹּא יִשָּׁרֵט, אַךְ הוּא סוֹבֵר בְּסוֹף סִימָן זֶה דִּלְדַעַת הָרַמְבַּ"ם וְרַבֵּנוּ יוֹנָה אֵינוֹ מַתָּר לָצֵאת בְּהֶן כִּי אִם בְּשִׁיצָא בְּהֶן שָׁעָה אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּאִם בּוֹרַח בְּסִמָּרְטוּט אֲשֶׁר דַּיּוֹ לְהִקָּל לָצֵאת בּוֹ, אַף דְּדַעַת הַגְּרָ"א שָׁם בְּהֶדְיָא גַּם לְעִנְיַן סִמָּרְטוּט כֵּן, הַמְּגַן־אַבְרָהָם וְהַפְּרֵי־מְגַדִּים וְהַחַיֵּי־אָדָם כְּקִלְּין בָּזֶה: (קלא) וְלֹא דָּמוֹ שֶׁנִּפְתַּב חַשׁוּב לְכֻלֵּי עָלְמָא אָסוּר, וּמַחֲלֹקֶתָם הוּא רַק בְּסִמָּרְטוּט, גַּם בְּהַגְּרָ"א מִשְׁמַע לְעִיל דְּמֻתָּר לְכַתְּ עַל הַמַּכָּה לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם אֲפִלּוּ בְּדָבָר חָשׁוּב כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשָּׁרֵט הַמַּכָּה, וְכָמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי מִתְּחִלָּה: (קלב) תּוֹסֶפֶת־שַׁבָּת: (קלג) שָׁם: (קלד) דְּהָנֵי חַיָּב אֲפִלּוּ לְדַעַת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל, עַיֵּן בְּבֵית־יוֹסֵף: (קלה) כֵּן כָּתַב בְּאֵלֶּה רַבָּה וּלְבוּשֵׁי־שַׁרְד וְכֵן מַשְׁמַע מִמְּקוֹרוֹ שֶׁל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

צ תְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א
ק שָׁם בְּוִנְצָא לְפָרוּשׁ
נִקְבֵּים בְּפֶרֶק יט ר' קַן
פֵּרֵשׁ בֵּית־יוֹסֵף
לְדַעַת כָּל הַפֵּרוּשִׁים
שְׁהֵבִיא שׁ שָׁם בְּוִנְצָא

ל *מֵאַיִן לָצֵאת בְּרְשׁוּת הָרַבִּים (קטו) *בְּטַלִּית סְבִיב הַצַּוָּאר. הגה *אַף־עַל־פִּי שֶׁמְּנִיחַ צַד יָמִין עַל כְּתֵפוֹ שֶׁל שְׂמֹאל, דַּרְכּוֹ לִלְכֹּשׁוֹ כָּךְ וְלֹא הֲרֵי אֶלָּא לְהִתְעַטֵּף וְשָׁרֵי (כ"י): **לא** קהֵיוֹצֵא מְעֻטָּף בְּטַלִּיתוֹ *וְקִפְּלָהּ מִכָּאן וּמִכָּאן בְּיָדוֹ אוֹ עַל כְּתֵפוֹ, אִם (קטז) נִתְפַּזֵּן לְקַבֵּץ פְּנָפָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּרְעוּ אוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְלַכְלְכוּ, אָסוּר, וְאִם קִבְּצָם לְהִתְנָאוֹת בָּהּ כְּמִנְהַג אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם בְּמִלְבּוּשָׁן, מֻתָּר. רוְהֵנֵי מִלֵּי בְּטַלִּיתוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁהֵיוּ יְרִיעָה אַחַת מְרֻבַּעַת, (קיז) אֲבָל מַלְבּוּשִׁים דִּידָן, כְּשֶׁהוּא לָבוּשׁ בָּהֶם (קיח) וּמוֹצִיא יָדָיו מִתּוֹכָהּ, מֻתָּר לְתָפְסָם קָצָתָם בְּיָדוֹ לְהַגְבִּיהֶם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְלַכְלְכוּ שׁוּלָיו בָּטִיט אוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא (כו) יְעַפְּבוּהוּ לָלֶכֶת: **לב** שהַיּוֹצֵא בְּמָעוֹת הַצְּרוּרִים לוֹ בְּסִדִינוֹ, (קיט) חַיָּב: הגה אֲבָל בַּבַּיִת (קכ) מֻתָּר *אִם צָרִיךְ לוֹ, וַאֲפִלּוּ אֵינָן צְרוּרִים

בֵּאוּר הַלָּכָה

(מ) **יְעַפְּבוּהוּ.** כָּתַב מַהֲרִי"ל: הֲנֵי נָשֵׁי שְׁמְּכַשְּׁלִין וּמְקַפְּלִין בְּגָדֵיהֶן תַּחַת זְרוֹעוֹתֵיהֶן לְהַנִּיחָם שֶׁלֹּא יִשְׁנְפוּ שׁוּלֵיהֶן, אֲסוּרִים, דְּנַעֲשִׂים כְּאֻמָּנָע כְּמָרְגָּא, אַף יְכוֹלִים לְהַגְבִּיהַּ בְּיָדָן בְּלִי שׁוּם קְפוּל, עכ"ל. וְעַיִן ט"ז בְּאוֹסָן הַנָּשִׁים שֶׁחוֹגְרוֹת וְאח"כ מְגַבִּיהִין קָצָת הַפֶּגֶד וְחוֹגְרוֹת שֵׁנִית לְמַטָּה, אוֹתוֹ חֵלֶק הַמְקֻפָּל הֲרֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ל (קטו) בְּטַלִּית סְבִיב הַצַּוָּאר. וְאֵין זֶה סוֹתֵר לְסָעִיף הַקּוֹדֵם, דְּמֵירֵי בְּמְדִינוֹת שֶׁנָּהֲגוּ לָצֵאת בָּן בְּחֹל בְּבָתֵּיהֶם, וְלָבֶן מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּמָקֹם אֶפֶל וּמֻנָּח סְבִיב הַצַּוָּאר, דְּדֶרֶךְ מַלְבּוּשׁ הוּא שָׁם, וְהוּא כְּעֵין סוּדָר שֶׁהַתִּיר הַשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ לְקַמָּן בְּסָעִיף לד [מ"א וחו"ש]. וּמַה שֶּׁכָּתַב בַּהַגָּ"ה: אַף־עַל־פִּי וְכוּ', (קלו) מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע שֶׁמִּפְרֵשׁ, דְּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֻׁלְחָן־עָרוּךְ 'בְּטַלִּית שֶׁסְּבִיב הַצַּוָּאר', הַיְנוּ שֶׁשְּׁנֵי צִדֵּי הָעֶלְיוֹן הָיָה מְקֻבָּץ וּמֻנָּח סְבִיב הַצַּוָּאר אֲבָל שׁוּלֶיהָ הַתַּחְתּוֹן שֶׁמֵּאֲחוֹרֶיהָ הָיָה מְשֻׁלְשָׁל לְמַטָּה, וְלָזֶה סִיֵּם הָרַמַ"א (קלה) דְּאַף־עַל־פִּי שֶׁמַּנִּיחַ צַד יָמִין עַל כְּתֵפוֹ שֶׁל שְׂמֹאל גַּם־כֵּן שָׁרֵי, מִשּׁוּם דְּדֶרֶךְ לְלָבְשׁוֹ כָּךְ וְהוּא לְהִתְנָאוֹת. וּלְכִי פֵּרוּשׁ שַׁיָּךְ דִּין זֶה גַּם בִּמְדִינָתֵנוּ:

לא (קטז) נִתְכַּוֵּן לְקַבֵּץ פְּנָפָיו וְכוּ'. הַיְנוּ, שֶׁנָּטַל (קלז) שְׁנֵי הַקְּצָווֹת שֶׁלְּפָנָיו וְלֹא־אֲחֹרָיו לְצַד יָמִין וְכֵן שֶׁל צַד שְׂמֹאל וְקִפְּלָן וְהִנִּיחָם עַל יָדוֹ אוֹ עַל כְּתֵפוֹ. (קמ) וְלֹא דָּמֵי לְסָעִיף כט, דְּהָתָם כָּל שׁוּלֵי הַטַּלִּית שֶׁלְּאַחֲרָיו מְקֻפָּלֶת וּמֻנַּחַ עַל כְּתֵפוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּרַק הַקְּצָווֹת מְקֻפָּלִין וּמֻנָּחִין עַל כְּתֵפָיו, לְהָכִי רַק אָסוּר אֲבָל אֵינָהּ וְלֹא חִיּוּבָא, וְגַם תְּלוּי בְּכַוָּנָתוֹ: **(קיז) אֲבָל מַלְבּוּשִׁים דִּידָן.** הַטַּעַם, דְּאַכַּתִּי נִשְׁאַר עָלָיו עֵסֶק הַבֶּגֶד דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ. (קמז) וּמִשְׁמַע בְּאַחֲרוֹנִים דְּאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין לְהַקֵּל אֶלָּא בְּמַגְבִּיהַּ קְצָת[83], אֲבָל לֹא לְהַגְבִּיהַּ הַרְבֵּה וּלְתָתָם תַּחַת הַזְּרוֹעַ, דְּנַעֲשֶׂה כְּמַרְגָּ[84]: **(קיח) וּמוֹצִיא יָדָיו מִתּוֹכָהּ.** מִשְׁמַע (קמז) דְּכִשְׁאֵינוֹ מוֹצִיא יָדָיו מִתּוֹכָן, כְּגוֹן מֶעִטְּלִי"ק[2] שֶׁל נָשִׁים אוֹ שׁוּל־מַאנְטֶ"ל שֶׁל אַשְׁכְּנַזִּים, אָסוּר לְהַגְבִּיהֶם, דְּלָאו דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ הוּא. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה (קמז) דְּאֵין לְהַחְמִיר אֶלָּא לְהַגְבִּיהַּ הַרְבֵּה[85], אֲבָל לֹא מֵעַט בְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְלַכְלֵךְ, הֵעֲדֵין דֶּרֶךְ לְבִישָׁה הוּא:

לב (קיט) **חַיָּב.** דְּדֶרֶךְ הוֹצָאָה הִיא, (קמז) וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁיּוֹצֵא לְחוּץ בְּמָעוֹת הַצְּרוּרִים לוֹ בְּכִיסוֹ הַתָּחוּב בְּבִגְדּוֹ, אֲבָל בַּבַּיִת אוֹ תּוֹךְ הֶעָרִיב דִּלְית בֵּהּ נִשּׁוּם אִסּוּר הוֹצָאָה, שָׁרֵי בְּאֹפֶן הַמְבֹאָר לְקַמָּה: **(קכ)** מֻתָּר. לְהָיוֹת לְבוּשׁ בַּסָּדִין הַזֶּה (קמח) אִם צָרִיךְ לוֹ לְהַסְדִּין.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הגר"א. וְהַט"ז הֶחְמִיר לְקַמָּן דְּבַעִינָן שֶׁיְּהֵא מְכֻסֶּה בֵּה רֹב גּוּפוֹ, וְהִגְרַ"ז הִעְתִּיק כִּדְבָרָיו: (קלו) דְּמֵאי רְבוּתָא הוּא לְהַתִּיר בְּאֹפֶן זֶה, יוֹתֵר רְבוּתָא הוּא לְהַתִּיר כְּשֶׁאֵינוֹ מְצֻפֶּה כְּלָל רַק נִפְּחַת כֵּהֶ עַל כְּתֵפוֹ סָבִיב צַּוָּארוֹ, וְאִם כֵּא לוֹמַר דְּדַוְקָא בְּאֹפֶן זֶה, לֹא הָיָה לוֹ לוֹמַר בְּלָשׁוֹן אַף־עַל־פִּי: (קלז) שֶׁהֲרֵי הוּא מְרַמֵּז עַל הוֹסָפוֹת שָׁם דְּבוּר הַמַּתְחִיל 'מֵהוּ', וּמְפֹרָשׁ שָׁם כֵּן לְהַמְעַיֵּן: (קלח) הַיְנוּ, דְּלֹא מְבָעְיָא אִם אֵינוֹ מַנִּיחַ צַד יָמִין עַל כֶּתֶף שְׂמֹאל דְּשָׁרֵי, דְּאַף שֶׁהוּא מְקֻפָּל מִלְמַעְלָה סָבִיב צַוָּארוֹ לְצַד יָמִין וּלְצַד שְׂמֹאל אֶת הַטַּלִּית וּמֻנָּח עַל כְּתֵפוֹ. מִכָּל מָקוֹם הָכָא בְּגָמָרָא לְאִסּוּר נִיחָא שֶׁהוּכְּא בְּרֵ"ן שֶׁאוֹסֵר בָּזֶה, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם מַנִּיחַ צַד יָמִין עַל כֶּתֶף שְׂמֹאל גַּם־כֵּן שָׁרֵי, כֵּן מוּכָח בְּתוֹסָפוֹת שָׁם, אַף דְּבָאֲרוּ דַּוְקָא בְּשֶׁהָיָה צַד אֶחָד שֶׁל יָמִין מֻנָּח עַל כֶּתֶף שְׂמֹאל אֲז שָׁרֵי, וְהָרַמַ"א סָתַם כָּזֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן: (קלט) טוּר: (קמ) כֵּן מַשְׁמַע בְּבֵית־יוֹסֵף דְּלְהָרַמַ"ם יֵשׁ חִלּוּק בֵּין טַלִּית מְקֻפֶּלֶת לְהַךְ דְּהָכָא, וְאִם־כֵּן בְּשֻׁלְחָן־עָרוּךְ שֶׁהִעְתִּיק לְשׁוֹן הָרַמַ"ם, עַל־כָּרְחָךְ צָרִיךְ לוֹמַר כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ. וְהַט"ז דְּמַשְׁמַע מִמַּה דְּעָנֵין אֶחָד הוּא עִם הַנַּ"ל, הִקְשׁוּ עָלָיו הָאַחֲרוֹנִים: (קמא) מִגֵּן־אַבְרָהָם וְתוֹסֶפֶת־שַׁבָּת וּפְרִי־מְגַדִּים, וְסִיּוּעָם הוּא מִדִּבְרֵי מַהֲרִי"ל, וְכֵן מִשְׁמַע קְצָת מִלְּשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ. אַף שֶׁכְּבֵית־יוֹסֵף לֹא מְשַׁמַע כֵּן: (קמג) בֵּן מַסִּיק הַמְגַן־אַבְרָהָם בְּשֵׁם מַהֲרִי"ל וְכֵן הִסְכִּים בְּסִפֶּר שֻׁלְחָן־עֲצֵי־שִׁטִּים. וְהִנֵּה הַט"ז הֶחְמִיר אֲפִלּוּ בְּמַלְבּוּשִׁים שֶׁלָּנוּ שֶׁלֹּא לְהַגְבִּיהַּ קְצָת [בְּמָקוֹם שֶׁאֵין עֲרוּבִין] כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְלַכְלֵךְ, שֶׁלֹּא כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְהִקְשָׁה כַּמָּה קַשְׁיוֹת עַל הַשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ, אֲבָל כָּל הָאַחֲרוֹנִים יִשְׁבוּ אֶת קַשְׁיוֹתָיו וְהִסְכִּימוּ דְּהַדִּין עִם הַשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ [עַיֵּן בְּמַאֲמַר־מָרְדְּכַי וּבְאֹלִיָּה רַבָּה וּבְגַן־שָׁלוֹם וּבְשֻׁלְחָן־עֲצֵי־שִׁטִּים, וְגַם הַמְגַן־אַבְרָהָם בִּשִׁיטָתָם], וּלְכִיכָךְ לֹא הֶעְתִּיקוּ לְדִינָא: (קמד) פָּשׁוּט: (קמה) אֵלִיָּה רַבָּה וּפְרִי־מְגַדִּים לְפִי פֵּרוּשׁ הַט"ז, וְכֵן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְפִי פֵּרוּשׁ הַגְּרַ"א דְּגַם רֵישָׁא דְּצְרוּרִים מִירֵי גַּם־כֵּן בְּמִנְקָבִים, וְהוּא הֲלֹא מִשְׁמַע דְּסְבִירָא לֵהּ דְּבִמְנֻקָּבִים לֹא שַׁיָּךְ כְּלָל שָׁם מִקְּצָה מִהֶחְבִּיא רְאָיָה מִהָא דְּפוֹרֶסֶת [וְאוּלַי גַּם הוּא מוֹדֶה לְהַמְּגַן־אַבְרָהָם, וְאֵירִי לְדִידֵהּ דְּשָׁנֵי לְתוֹסֶפֶת בְּצִנְעָא בְּתוֹךְ, וְאִם־כֵּן יֵשׁ בְּשֶׁצְּרִיךְ לוֹ לְהַסְדִּין לְבַד, אֲבָל לְהַמְּגַן־אַבְרָהָם דִּיֵּשׁ עֲדַיִן קְצָת עֲלֵיהוּ שָׁם מִקְּצָה, מִכְּרִחַיִן אֲנוּ לוֹמַר כִּפְרוּשׁ הַתּוֹסֶפֶת־שַׁבָּת דְּהַאי 'אִם צָרִיךְ לוֹ' הַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ לְהַנִּיחוֹ שָׁם שֶׁלֹּא

תִּרְגּוּם: 1 שְׁכְמִיָּה. 2 מִין שְׁכְמִיָּה שֶׁל בֵּית־הַכְּנֶסֶת.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com